

AKTUALNO VPRAŠANJE

Pri ustaljeni praksi smo še zmeraj vajeni govoriti o nekem prioritetenem redu, kadar je govora o gradnjah itd. Vajeni smo tega, da se vnaprej določi, kaj vse naj bi naredili in sezidali, vajeni celo tega, da se v okviru takih načrtov določa, kaj naj pride na prvo, drugo, tretje mesto.

Taka praksa je bila potrebna v prejšnjih letih, v času strogo načrtno kapitalne izgradnje. Kljub temu se še danes pojavljajo podobne težnje, ki pa so ne samo nepotrebne, marveč celo škodljive. Javljajo se zagovorniki »širših interesov«¹ itd., ki hočejo zaščito pred drugimi in s tem zavirajo normalno dejavnost.

Nekaj primerov samo za boljše razumevanje: Lani so tako prioriteto priznali Domu na Krvavcu, hotelu »Pošta«² v Trzinu in drugim potrebnim komunalnim objektom. Toda načrti in druge dokumentacije

PRIORITETA

za to niso bile pripravljene, z delom niso mogli začeti in denar, ki je bil za to predviden, je ostal neizkoriščen. Podobno prioriteto bi tudi v letošnjem letu morda zagovarjali za gradnjo oziroma rekonstrukcijo Mlekarnice v Kranju, za gradnjo pekarnice itd. Toda načrtov in potrebne dokumentacije še ni. Podobni primeri sta-

rokopisne težnje po prioriteti se pojavljajo tudi na Jesenicah, Trzinu in v drugih krajih ob razporeditvi gradbenih zmogljivosti za letošnje leto.

V praksi pa se je pokazalo, da je vsako zadrževanje sredstev za določeni objekt škodljivo. Zato je zdaj, ob pripravah na novo gradbeno sezono to vprašanje zelo aktualno. Prioriteto ima predvsem tisti, ki se predstavi z izdelanimi elaborati in dokumentacijami, ki so v skladu s perspektivnim razvojem, so rentabilni in upoštevajo specifične potrebe kraja.

Samo take elastične ekonomske »prioritete«³ naj bi upoštevali.

K. M.

AKTUALNO VPRAŠANJE

Vladimir Iljich Lenin

21. januarja bo minilo 35 let od smrti velikega revolucionarja, misleca in človeka Vladimirja Iljiča Lenina. Umrl je v Gorkem pri Moskvi.

Z njegovo smrtjo je mednarodno delavsko gibanje izgubilo najuglednejšega voditelja. Misleca, ki je v svojih teoretičnih delih obogatil revolucionarni nauk Marksa in Engelsa v novih pogojih boja delavskega razreda proti imperializmu, in praktika, ki je izvedel prvo socialistično revolucijo v svetu.

Leninovo bogato teoretično in praktično delo je danes obrodilo bogate sadove. Socializem je postal svetovni sistem, praksa milijonov delovnih ljudi. Vse to postavlja sicer v ospredje nove probleme in poraja nove oblike boja za socializem. Leninovo delo pa je kljub temu še živo, revolucionarno napotilo vsem borcem za socializem.

Jugoslovanski komunisti in vsi delovni ljudje, smo še posebej letos ob jubileju naše Komunistične partije ponosni, da smo vsakozi pravilno ocenjevali in razumeli nauk velikega Lenina in se po njem tudi ravnali.

Stanje in perspektiva naše industrije

Različna merila

in različni problemi ob prispevanju za družbeni standard

Svet za industrijo in obrt pri OLO je v soboto, 17. januarja razpravljal o letošnjem družbenem načrtu s področja industrije in obrti v našem okraju. Svoja stališča in predloge bo Svet predložil zboroma OLO na prihodnjem zasedanju.

Skupne investicije so letos povečane v primerjavi z lanskim letom za 32 % in bodo dosegle 8 milijard in 35 milijonov dinarjev. Od tega je predvideno za industrijo 3843 milijonov ali 47 %. Za stanovanjske in druge tako imenovane negospodarske investicije pa je predvideno 2 milijardi in 540 milijonov oziroma 31,6 %, kar je znatno več kot lani.

Ko so člani Sveta razpravljali o teh razmerjih, so sprejeli priporočilo da se mora razmerje med gospodarskimi in negospodarskimi investicijami tudi v bodočih letih stalno nagibati v korist tistim investicijam, ki posredno ali neposredno izboljšujejo življenjsko ravnen.

VZKLAJENA STALIŠČA

Ob razgovoru o letošnji gradbeni in drugi dejavnosti so člani Sveta primerjali sedanje številke z zahtevami sindikalnih organizacij. Le-ti so namreč postavili zahtevo naj bi dve tretjini letošnjih sredstev porabili za družbeni standard. O tej zahtevi je bilo mnogo razgovorov v gospodarskih organizacijah in drugod. Danes, kot je bilo povedano na seji Sveta, so stališča z obeh strani že dokaj vzklajena. Seveda bo zadnja beseda o tem povedal OLO na svoji seji.

A. T.

Končni predlog sveta je bil, naj bi OLO upošteval različna merila v stanju in razvoju posameznih krajev oziroma občin pri določanju prispevka za družbeni standard.

KAJ BO ČEZ 20 LET?

Današnja delitve dohodka, skripi posamezne razlike med različnimi gospodarskimi dejavnostmi. To se ugotovljali člani sveta, ko so govorili o tekstilni in drugi industriji. Tekstilna industrija je danes dokaj donosna. Zato se tudi precejšnja sredstva vlagajo prav v to industrijo. Njena daljša perspektiva pa ni jasna. V svetovnem merilu ima dobre izgledle le v zastarelejših, prenaseljenih deželah, oziroma če bi se preusmerila na umetna vlakna. Prav tako so ugotavljali, da ni jasnih konceptov našo lesno industrijo.

Predlagali so, naj bi organi OLO čimprej začeli izdelovati daljši perspektivni načrt zlasti za ti dve industrijski dejavnosti. Pri teh načrtih naj bi upoštevali razvoj in potrebe za kakih 15 do 20 let vnaprej. Po takem načrtu bi potem začeli smotno usmerjati investicije le tja, kjer bi se pokazala v daljšem obdobju večja korist. Dolej pa bi bilo potrebno biti pri odobravanju investicij v posameznih tovarnah teh dveh strok možno previden.

K. M.

Medosebni odnosi v luči anket

NEVARNOSTI NE VIDJO, KER JIM JE PREBLIZU

V okviru sekcije za kadrovsko politiko pri Klubu gospodarstvenikov v Kranju je bilo v petek v klubskih prostorih dvoje predavanj o medosebnih odnosih v podjetjih. Tov. Kamušič, direktor Zavoda za izobraževanje kadrov in proučevanje organizacije dela, je govoril o nekaterih rezultatih anket v Tiskanih, Planiki in Verigi Lesce, tov. Caseman, industrijski psiholog v Zvezni Zvezi Jesenice pa o rezultatih ankete o medosebnih odnosih v Železarni.

Zakaj proučujemo medosebne odnose v podjetjih? Prvič, ker nas zanima, kakšno je dejansko stanje in njegove posledice, drugič, ker nam rezultati dajo smernice za izboljšanje, in tretjič, ker potem lahko proučujemo učinkovanje ukrepov za izboljšanje.

Anketa v Tiskanih, Planiki in Verigi je pokazala precej zanimivih rezultatov. Največ negativnih odgovorov v vseh treh podjetjih je bila na vprašanje, ali se vaš nadrejeni zanima za vaše osebne težave izven podjetja. Na to vprašanje je v Tiskanih negativno odgovorilo 49 % anketiranih, v Planiki 43 % in v Verigi 65 %. Mojmstri in nadrejeni sploh, se za osebne težave delavcev premalo zanimajo. Ljudje pa hočejo, da se človeka upošteva kot človeka. Na vpraša-

nje, ali se vaš nadrejeni zanima za vaše težave pri delu in vam skuša pomagati, je v Tiskanih negativno odgovorilo 25 % delavcev, v Planiki 14 % in v Verigi 27 %. Na vprašanje pa, ali je vaš nadrejeni pripravljen in objektivno do svojih podrejenih, je bilo v Tiskanih 16 % negativnih odgovorov, v Planiki 8 % in v Verigi 17 %.

Nekaj zelo zanimivih ugotovitev je dala tudi anketa, ki so jo lani februarja izvedli v Železarni na Jesenicah. Tov. Caseman je poudaril, da so v tem podjetju pogosti za delo zelo težki. 55 % vseh anketirancev je odgovorilo, da resno razmišljajo o spremembi sedanjega dela. Na to vprašanje je bilo samo 6,7 % negativnih odgovorov, ostali pa se niso točno izrazili. Sploh

je bilo v anketi veliko neopredeljenih odgovorov. Zakaj? Tovariš Caseman meni, da sta za to dve možnosti. Prva, da ljudje pač niso veliko razmišljali, in druga — kot je bilo razbrati iz različnih pripomb na anketnih listih — da delavci menijo, češ kaj nas boste spraševali o stvareh, za katere sami najbolj veste, kakšne so.

Iz odgovorov je tudi razvidno, da pri ženah v Železarni, ki jih je okoli 800, zlasti izstopa problem, da se pri svojem delu nikakor ne morejo uveljaviti. In še ena zanimivost! Kje se ljudje počutijo najbolj ogrožene, v katerih obratih? Anketa je pokazala, da tam, kjer je nevarnost dejansko najmanj. Največ ljudi se vsako leto ponesreči v žični valjarni, v martinarni in pri električni peči. Tu pa so delavci že tako privajeni tistemu delu, da nevarnosti sploh več ne vidijo, ker jim je preveč blizu. V anketi odgovarjajo, da njihovo delo ni nevarno, čeprav dejansko je. In ker teh ljudi nihče ne opozarja na nevarnost, pride pogosto do hudih nesreč.

A. T.

BLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO

LETO XII., ST. 5 — CENA DIN 10.—

KRANJ, 19. JANUARJA 1959

Z okrajne mladinske konference

Mladi se uveljavljajo

Pomarikanje kvalifikacij negativno vpliva na zvišanje produktivnosti - „Štednja“ na račun hrane - Preveč honorarnih predavateljev

Kranj, 18. januarja.

Danes dopoldne je bila v dvorani Okrajnega ljudskega odbora Kranj okrajna mladinska konferenca, na kateri se je zbralo okoli 150 delegatov z vse Gorenjske. Od gostov so se konference udeležili predsednik CK LMS Tone Kropušek, sekretar OO ZKS Franc Popit, predsednik OOS Andrej Verbič in drugi. Konferenca je pričela z delom ob 8. uri. Po plenarnem zasedanju, kjer je govoril predsednik OK LMS Kranj Štefan Kadoič, so nadaljevali delo v treh komisijah: v komisiji za ideološko-organizacijsko delo, komisiji za družbeno in delavsko upravljanje in v komisiji za društveno aktivnost mladine. Za tem je bilo ponovno plenarno zasedanje, kjer so delegati poslušali še nekaj poročil, izvolili novi okrajni komite in izdelali glavne zaključke in sklepe konference.

Poročilo in razprava sta obravnavala probleme delavske, učniške in šolske mladine. Miro Noč je poudaril, da produktivnost dela pri nas raste še vse prepočasno, pa še to največ na račun nove delovne sile, katere vključevanje v industrijo je lani precej preseglo postavke družbenega plana. Eden od vzrokov za tako stanje je pomanjkanje strokovne izobrazbe in nezanimanje za strokovno izpopolnjevanje. V tovarnah na Gorenj-

skem bi približno polovica vseh delovnih mest zahtevala višjo kvalifikacijo kot pa jo imajo danes delavci, ki tu delajo. Veriga Lesce ima na primer 107 delovnih mest za visoko kvalificirane delavce, vendar 60 teh delavcev (64 %) nima te kvalifikacije. Še slabše je v Alpini v Zireh, kjer je 85 % vseh zaposlenih na višjih delovnih mestih, ki ne odgovarjajo njihovi kvalifikaciji. Tako stanje nikakor ne vpliva pozitivno na zviševanje

produktivnosti pri delu. Zato je ena prvih nalog mladine, da skrbi za strokovno izobraževanje mladih delavcev preko centrov za izobraževanje. Za to pa v nekaterih podjetjih nimajo pravega razumevanja. V Železarni na primer obstaja izobraževalni center že nekaj let, gledajo pa nanj kot na neko tuje telo, čeprav v tem podjetju 50 % ljudi nima zadostne kvalifikacije. Delegati so govorili tudi o življenjskem standardu nekatere mladih delavcev in delavk, ki na primer hočejo biti oblečeni po zadnji modi, pri tem pa trpi njihova prehrana (posledice se pokažejo šele čez leta), ali ki gredo raje v gostilno kot pa bi si privoščili primerno kosilo. Problem zase so tudi samska stanovanja, ki naj bi jih v prihodnje gradili v okviru družinskih stanovanj, saj je način samskih domov preveč kasarniški.

Vzgoji vajenske mladine bo, kot kaže, treba posvetiti še pre-

cej besed. Samo dejstvo, da je v vajenskih šolah samo 20 % stalnih, ostalo pa so honorarni predavatelji (ki imajo 60 % vseh učnih ur), nam kaže, da z vzgojo teh ljudi res ne more biti vse v redu. To vidimo v slabem udeleževanju vajencev v društvenem življenju, saj jih le 16 % dela v raznih društvih. Oskrbovalnina v internatih je precej večja od republiškega povprečja, pa še raste iz leta v leto. Konferenca je sprejela nekaj konkretnih sklepov za izboljšanje življenjskih in delovnih pogojev vajencev.

Še en problem je izstopal na konferenci kot posebno pereč in sicer štipendiranje in prakse v inozemstvu. Zakaj hodijo naši mladi ljudje »gurat«⁴ v tuje države? In se poniževati? Da potem pridejo z avtom nazaj? Ali se ne bi za naše študente našla primerna praksa tudi v domačih podjetjih?

To je samo nekaj vprašanj, ki jih je načela konferenca. Zaključki, ki so jih sprejeli, utegnejo, če ne bodo ostali le zoolji zapis na papirju, rešiti marsikateri problem, ki danes še tare prenekatero mlado človeka.

A. T.

IZDATNA ZMAGA.

ki bi bila lahko večja

Jesenice : Zagreb 17 : 2 (6 : 0, 5 : 2, 6 : 0)

Jesenice, 18. januarja. — V prvenstveni hokejski tekmi, so Jeseničani danes dosegli spet visoko zmago in sicer proti HK Zagreb. Pred približno 2000 gledalcev, so v igri, ki sta jo vodila sodnika Gorše (Ljubljana) in Kerkoš (Celje), dosegli gole — za Jesenice: Dolinar, Pelc in Tišler po 3, Niko Čebulj, Smolej ter Brun po 2, po enega pa B. Čebulj, in Turnšek; za goste pa Štefan in Krajičič po enega.

Jeseničani so že v prvi tretjini pokazali precejšnjo premoč nad Zagrebčani ter že v prvih minutah kar trikrat zatresli mrežo gostov. Premoč so obdržali do konca tega dela igre, in odšli na odmor s 6:0. Rezultat druge tretjine je bil 5:2 za domačine. Zagrebčani so kmalu v tem delu precej sreče, zato jim je uspelo doseči tudi dva gola.

Zadnjo tretjino so se gostje le branili, napadi Jeseničanov pa so se vrstili drug za drugim. Čeprav so dosegli šest golov, bi jih lahko še precej več. V tem delu igre sta morala za deset minut zapustiti igrišče Trebutšak (Jesenice) ter en Zagrebčan. Prvi zato, ker je po nepotrebnem udaril drugega. Zagrebčan je sicer Trebutšaka udaril v brado, kljub temu pa bi se Jeseničan pokazal v lepši luči in tudi več koristil svojemu moštvu, če bi se obvladal in ne vračal udarca.

Omenimo naj še, da za domačine ni nastopil Cene Valentar, ker je bil v srečanju z Ljubljano težje poškodovan in bo spet lahko branil barve svojega kluba v drugem delu državnega prvenstva.

Med tednom je bila odigrana pred 7000 gledalci na Jesenicah tudi prvenstvena tekma med Jesenicami in Ljubljano. Domačini so prepričljivo zmagali z 9:1 (2:1, 2:0, 5:0). Slika prikazuje moment s tega srečanja.

PABERKI PO SVETU

ATTLEE BREZ DLAKE NA JEZIKU

Nekdanji premier in vodja laburistične stranke Attlee, ki sedaj počiva v Domu lordov je pristal in odgovoril na vprašanja Francis Williamsa za londonsko televizijo. Stari Attlee je odgovarjal sede pred toplim kaminom. Odgovori so dokaj duhoviti, česar bi od tega zadržanega človeka ne pričakovali. Med drugim je dal tudi karakteristike za nekatere osebnosti:

O EISENHOWERJU: »Zelo simpatičen, dober diplomat, slab general. Svetoval sem mu, naj se nikar ne ukvarja s politiko, vendar je kljub temu naredil ta nesrečni korak.«

O CHURCHILU: »Velika figura v parlamentu, toda zelo slab parlamentarec. Nikdar ni razumel procesov. Na sejah vlade je vedno govoril samo on sam.«

O MOLOTOVU: »Človek, ki se je vedno smejal le s ustnicami, nikdar pa z očmi.«

O TRUMANU: »Sprva mi kaj prida razumel, kasneje pa se je naučil.«

O ROOSEVELTU: »Prepričan je bil, da je Velika Britanija le kolonialna imperialistična sila.«

O MARŠALU ALLANBROOKU: »Najboljši angleški general. Drugi je bil Alexander, tretji pa Montgomery. Slednji je dober, če zmaga in nič več. Allanbrook je bil sposoben, da je odbral med številnimi idejami Winston Churchill tiste, ki so kaj veljale.«

Attlee o sebi vsekakor ni hotel govoriti. Nekaj pa je vseeno omenil. Letno ima 2000 funtov in dvakrat na teden pomiva krožnike, ker nima služinčadi.

CHURCHILL IN MAMA

Na vprašanje, katere osebe so bile v preteklem letu najbolj zapazene, je okoli 500 uencev neke angleške šole odgovorilo takole:

1. Churchill, 2. mama, 3. Elvis Presley, 4. papež Ivan XXIII itd.

NI DOBER DIPLOMAT

Na nedavnem zasedanju Generalne skupščine Organizacije Združenih narodov so se delegati vseh držav začudili, ko je čakajškov predstavnik dr. Liu Ci Jeh izjavil, da ne more glasovati za predloženo resolucijo, s katero se priporoča vladam - članicam, da napravijo potrebne mere za vzpostavitev in poglobitev prijateljskih odnosov.

GORDO POD ZAŠČITO

Ponosno ime neke ustanove v Londonu se je pred kratkim ponovno pojavilo v tisku. Gre za Kraljevo združenje za zaščito živali. To društvo je svojočasno javno protestiralo, ker je ZSSR poslala v vesoljstvo piščko Lajko. Sedaj je sledil nov protest, tokrat proti Američanom, ki so v glavi rakete »Jupiter« poslali v vesoljstvo majhno opico, veliko 30 cm, z imenom Gordo, po poreklu iz džungle Južne Amerike. Gordo je došel do višine 480 kilometrov, a je nato skupno z glavo rakete utonil v morju.

Tako Lajka kot Gordo sta doprinesla znanstvenikom dragocene podatke o reagiranju živega organizma na vpliv sil v vesoljstvu. Združenju spričo tega res ne bi bilo treba intervenirati...

IZDAJA ČP »GORENJSKI TISK« / UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR / DIREKTOR IN ODGOVORNI UREDNIK SLAVKO BEZNIK / TELEFON UREDNIŠTVA ŠT. 397 — UPRAVE ŠT. 475 — TEKOCI RACUN PRI KOMUNALNI BANKI V KRANJU 607-70-1-135 / IZHAJA OB PONEDELJKIH IN PETKIH / LETNA NAROČNINA 600 DINARJEV, MESEČNA NAROČNINA 50 DINARJEV

Še nadalje pretežno jasno in hladno. Okoli 25. januarja topleje in sneg.

naš razgovor

40 LET V ŽELEZARNI

Jesenice v jubilejih! Tako smo zapisali pred dnevi v »Glasu Gorenjske«. Upravičeno pa bi lahko rekli: Železarna na Jesenicah v jubilejih! Kaj vse praznujejo letos! 90-letnico obstoja tovarne, 40-letnico Komunistične partije, 18 delavcev pa praznuje 40-letnico dela v tem gigantu naše industrije! Kot »pobje« so prišli sem, takoj po prvi svetovni vojni, prijeli, kjer je bilo pač treba, se potem izučili, danes pa so izkušeni stari delavci, v precej primerih delovodje, ki jih mlajši spoštujejo. Spoštujejo njihovo znanje, izkušnost, njihove napore, učijo se ob njih in praznujejo z njimi. Tudi ti mlajši bodo nekoč, vsaj tako upajo in to jim tudi želimo, praznovali 40- ali morda »samo« 30-letnico dela v jeseniški Železarni. Kot je za današnje jubilarne to vsekakor pomemben življenjski praznik, tako bo tudi zanje tisti dan pomenil lepo zadoščenje, zvezano s prijetnimi in morda tudi manj prijetnimi spomini na preteklost...

18 mladih jeseniških fantov je pred 40 leti prvič prestopilo prag Železarne. To je bil njihov prvi korak v življenje, srečanje s svetom, ki ga do tistega dne niso poznali. Viljem Baraga, Stefan Biček, Janez Bobinc, Anton Korantar, Albert Krapež, Franc Noč, Andrej Pleš, Franc Pretnar, Franc Razingar, Vencelj Rovar, Alojz Slamnik, Matevž Slamnik,

Franc Šolar, Jakob Veber, Viktor Vister, Jože Vrhovnik, Stanko Znidar in Friderik Orožnik so ti moške. Povprašali smo enega od njih — Vencelja Rovana — kako je preživel teh 40 let, kaj je delal, kako napredoval in ali je zadovoljen z današnjo zaposlitvijo. V nevezanem pogovoru nam je pripovedoval:

»Kot 16-letni »poba« — tako so nam takrat rekli — sem 30. januarja l. 1919 začel z delom v Železarni. Najprej sem delal v martinarni, pripravljal in drobil sem mangan, prinašal prst itd. Nato sem šel za jamskega zidarja, kjer sem postal tretji jamski pomočnik, in tu ostal do vojaščine. Vojaško suknjo sem oblekel 19. marca leta 1925, septembra leta 1926 pa sem jo zamenjal s civilno obleko. Začel sem delati »pri škarjeh«, rezal sem drobno železo, potem sem bil leto dni v mrzli valjarni. Tu pa je zmanjkalo dela in šel sem nazaj v martinarno, kjer sem bil že pred vojaščino, in postal tu drugi jamski delavec. Delal sem v »gra, pi«, ali kot pravijo danes — v livni jami. Ko pa je zbolel žerjavovodja, sem ga nadomestil jaz. To je bilo še v stari hali. Ko je bila zgrajena nova hala, sem prvi nastopil službo kot žerjavovodja na visokem žerjavu. Imel sem veselje in sem kmalu prišel na 80-tonski žerjav, najprej kot pomožni, rezervni delavec, potem pa sem dobil tu stalno

mesto. Ko smo v tovarni dobili elektropeč, sta me nekega dne šef Rekar in ing. Cernivec poklicala k sebi v pisarno, to je bilo menda 1938. ali 1939. leta, točno se več ne spominjam, in mi rekla, da bom šel v elektropeč, kot žerjavovodja. To je bilo v letih pred vojno. Spominjam se še, da smo takrat olivali neke dele na vojaščino. Ker elektropeč po vojni ni takoj začela obratovati, sem nekaj časa delal z zunanjim žerjavom, pri starem železu, potem pa sem šel na svoje staro delovno mesto, kjer sem še danes.«

»Včasih sem kakšno stvar malo izboljšal. Ljudje so z menoj radi delali, nihče se ni pritoževal čezme. No, včasih smo se tudi malo sprli ali celo stepli, toda le bolj za šalo!«

Rovan nam je še povedal, da je bila včasih disciplina v tovarni precej slabša kot je danes. Bolan še sploh ni bil, le s kolesom se je dvakrat potolkel. Res, prava korenina! In še danes dobro izgleda!

»Nazadnje še eno bolj intimno vprašanje, če dovolite! Ste poročeni? Imate otroke?«

»Ja, imam ženo in dve hčerki. Starjša dela v Železarni, mlajša pa obiskuje tretji razred gimnazije.«

Nismo ga več zadrževali, ker se mu je mudilo na delo!

A. T.

LJUDJE IN DOGODKI

„DŽAI TITO!“

»Džai Tito!« — »Živel Tito!« je zadonelo z vseh strani, kjerkoli se je pojavil predsednik FLRJ s spremstvom v prijateljski in gostoljubni Indiji.

Že četrtri v zdanjih petih letih sta si dva velika državnika in svetovno znana borca za mir, predsednik Nehru in predsednik Tito segla v roke. Dvakrat je bil indijski premier naš gost v Jugoslaviji, prav tako pa tudi naš predsednik že drugič uživa gostoljubje prijateljske Indije.

Zdaj, ob ponovnem svidenju sta oba državnika izkoristila redke trenutke srečanja in skupnega bivanja za čim plodnejšo izmenjavo misli in gledišč. O tem priča skupno sporočilo, izdano na kraju razgovorov med predsednikom Nehrujem in Titom.

Zaključno sporočilo je sicer morda kratko, vendar zanimivo in stvarno. Iz njega je razvideti, da sta oba državnika izmenjala svoja mnenja in poglede na številna vprašanja, ki zanimajo obe deželi. Na dnevnem redu so bila pereča mednarodna vprašanja, problemi, ki danes razjedajo staro evropsko celino in novo se porajajoči azijski kontinent. Glavni in najbolj značilni ton razgovorov pa označuje izjava v sporočilu, ki pravi, da sta državnik izrazila »svoj trdni namen, da si še nadalje kar naj-

bolj prizadevata za ohranitev miru in ureditev mednarodnih vprašanj po mirni poti in s pogajanjmi, v skladu z načeli sožitja in politike, ki nasprotuje vključevanju v bloke.«

V tej izjavi pravzaprav ni »senzacionalnega« odkritja. To je v bistvu samo potrjen in že dolgo znano stališče osnovne politične usmeritve tako Indije kot Jugoslavije. Toda prav zato je to tembolj važno in pomembno. Tudi ti razgovori med obema voditeljema potrjujejo, da sta Indija in Jugoslavija dosledna pristaša miru in sožitja, da se njuna politika neomajno in dosledno ravna po načelih, ki so pred tremi leti dobila svojo veliko potrdilo na trojem brionskem sestanku, ki so se v istem obdobju uveljavila na veliki bandunški konferenci azijskih in afriških dežel, in ki se kljub vsem zaprekam in oviram hladne vojne vztrajno prebijajo kot klice prihodnjih, boljših in pozitivnejših mednarodnih odnosov.

Tak glas miru je bil vedno dobrodošel v našem svetu, ki se vedno boleva za blokovsko epidemijo, ki ga še vedno spodje-da črv medsebojnega nezaupanja in ki se vedno išče izhoda iz zagate mednarodne napetosti. Pravzaprav je tak glas danes še bolj koristen, ko se na medna-

rodnem obzorju sramežljivo kažejo prvi nagibi k razgovorom med Vzhodom in Zahodom. Miroljubne sile v svetu, kot sta Indija ali Jugoslavija, morajo v teh dneh podvojiti svoje napore, da opogumijo ta napredna prizadevanja, da jim pomagajo premostiti prepad blokovskih nasprotij in nezaupanja ter utreti pot k miroljubnemu sporazumevanju.

Prav v teh naporih je sporočilo med premierom Nehrujem in predsednikom Titom dalo svoj veliki prispevek. Zato je naletelo na simpatije v svetu, na vsesplošno zanimanje in pritrjevalno odobravanje.

V okvir teh naporov povsem naravno sodi tudi ugotovitev, da je treba še nadalje razvijati in utrjevati odnose med Indijo in Jugoslavijo na vseh področjih. Enake misli in težnje obeh državnikov pa so našle svoj izraz v »vzdušju popolne odkritosrčnosti in zaupne pristrčnosti«, kot to ugotavlja samo sporočilo.

Zaradi tega je jugoslovanska delegacija naletela v Indiji na nadvse tople in prijateljski sprejem, zato pomeni ime Jugoslavija v indijskih srcih sinonim prijatelja in zaveznika, — zato je indijsko ljudstvo pozdravilo predsednika Tita s spontanim vzklikom »Džai Tito!«

MARTIN TOMAŽIČ

v nedeljo smo zabeležili

kov, so na ustanovnem sestanku govorili tudi o predlogu letošnjega okrajnega družbenega plana.

A. T.

PRIČETEK PRAZNOVANJA 40-LETNICE KPJ IN 90-LETNICE ŽELEZARNE NA JESENICAH

Jesenice, 18. januarja. — Si noči se je zbralo na trgu pred jeseniško gimnazijo nekaj tisoč Jesenčanov k otvoritvi praznovanja 40-letnice KPJ in 90-letnice ustanovitve Železarne. Po državni himni in Internacionali je France Leben, predsednik sindikata Železarne, otvoril zborovanje. Za tem je govoril predsednik OLO Kranj Vinko Hafner, ki je orisal pomen tega dvojnega jubileja. Glavni direktor Železarne, ing. Matevž Hafner, pa je v svojem zaključnem govoru opozoril na vlogo jeseniške Železarne v našem gospodarstvu. Za tem so v Čufarjevem gledališču jeseniški Svobodaši priredili večer narodnih pesmi in plesov. Svečanostim so prisostvovali tudi gostje, med katerimi je bil predsednik OLO Vinko Hafner, zastopnik republiškega sindikata Jože Plevnik,

direktor Železarne na Ravnah Gregor Klančnik in drugi.

U.

KORISTNI RAZGOVORI

Kranj, 18. januarja. — Včeraj dopoldne so obiskali tovarno Iskra v Kranju člani Kluba mladih proizvajalcev Tovarne avtomobilov Maribor. Gostje so si ogledali podjetje in se razgovarjali s predstavniki Kluba mladih proizvajalcev v Iskri ter s predstavniki mladinske organizacije o dosedanjih izkušnjah organizacijskega dela Kluba mladih proizvajalcev ter o načini dela vodstev mladinskih organizacij v podjetjih. Po ogledu mesta Kranja, so se popoldne gostje vrnili domov. M. Ž.

PREMIERA V PREDOSLJAH

Predoslje, 18. januarja. — Dramska sekcija PD »Gorenje« je imela v soboto zvečer premiero Ivana Tavčarja »Cvetje v jeseni«. Delo je na zadovoljstvo vseh režiral Jože Kovačič iz Kranja. Vrsto mladih igralcev so gledalci nagradili z navdušenim aplavzom. —an

SLOVENIJA : SRBIJA 313,15 : 306,90

Stražišče, 17. januarja. — Danes zvečer je bil v Domu »Partizana tradicionalni telovadni dvoboj med moškima telovadnicama vrstama Slovenije in Srbije. Številni igralci so imeli takrat priložnost videti več državnih reprezentantov. Škoda, da je bil Cerar poškodovan in ni mogel pokazati vsega svojega znanja. Nastopil je le v nekaterih disciplinah in s tem pomagal k prepričljivi zmagi slovenske reprezentance.

V posameznih disciplinah so zmagali: — preskok: Oblak; konj z ročaji: Cerar; drog: Skaza; bradlja: Cerar; krogi: Skaza (vsi Sl.); parter: Gagič, Srbija. V skupni oceni so posamezniki zasedli naslednja mesta: 1. Szabo 57,40, 2. Gagič (oba Srbija) 57,15, 3. Skaza 54,30, 4. Oblak 52,40, 5. Šrot 52,10, 6. Senica (vsi Sl.) 50,85 itd.

Ob zaključku tekmovanja smo vprašali vodji obeh ekip, kaj menita o tekmovanju. Miro Longika, vodja slovenske vrste:

Škoda je, da za Srbijo nista nastopila odlična telovadca Lekić in Jovanović. Dvoboj bi bil potem zaradi izenačenosti moštev bolj zanimiv. Pohvaliti moram Cerarjevo požrtvovalnost, saj je kljub poškodbam nastopil v nekaterih disciplinah in tako pomagal k naši zmagi.

Josip Bogner, vodja gostov pa je dejal: »Telovadnica je bila za tako tekmovanje nekoliko premajhna. Toda sodniki se niso skladali, saj so bile razlike v ocenah čisto prevelike. Zaradi dveh poškodovanih telovadcev se nismo mogli uspešneje spoprijeti s slovensko vrsto.«

rr

naša kronika

NA BLEDU ZA PRAZNOVANJE 40-LETNICE KPJ

—outans ooutans ooutans—Štridesetletnica KPJ bodo na Bledu počastili s številnimi kulturnimi prireditvami, spominskimi svečanostmi in proslavami. Poseben odbor, ki je bil ustanovljen pri občinskem odboru SZDL je že sestavil okvirni spored prireditev. Mimo tega bodo v tem času zbirali tudi zgodovinsko gradivo, ki bo osvetljevalo boj nekdanjih naprednih sil blejskega področja, za kar bo skrbela seveda posebna komisija.

Na posebnih študijskih sestankih 19. januarja bodo po vseh osnovnih organizacijah občine seznanjali člane ZK in SZDL z delom in življenjem velikega revolucionarja Vladimirja Iljiča Lenina. Tudi v šolah bodo učitelji govorili mladini o Leninovem delu v revolucionarnih časih boja delavskega razreda. Osrednja proslava v počastitev štridesetletnice KPJ pa bo 25. aprila na Bledu. Razen tega se bodo v letošnjem jubilejnem letu KPJ zvrstile še druge številne prireditve, zlasti ob pomembnejših praznikih.

Omenjeni spored zajema v večini le občinske prireditve, medtem ko bodo posamezna podjetja, organizacije po vaseh in naseljih občine tudi pripravile različne prireditve v počastitev zgodovinske obletnice. —jb

Pred letno konferenco ObSS Bled

ZADOVOLJIVO DELO SINDIKALNIH PODRUŽNIC NA BLEDU

Letošnje občne zbornice so sindikalne podružnice dokaj dobro izvedle v vseh podjetjih in ustanovah. Ko je sekretariat občinskega komiteja ZKS na Bledu skupaj s predsedstvom občinskega sindikalnega sveta pred dnevi ocenjeval dejavnost sindikalnih podružnic in proučeval rezultate zborov, je ugotovil, da je bilo zlasti dobro delo naslednjih sindikalnih podružnic: na žagah Gorjana, Rečica ter pri Gozdnem gospodarstvu Bled in Vezelnica.

Sekretariat občinskega komiteja in predsedstvo ObSS sta pri analizi dela podružnic opozorila tudi na vrsto problemov, ki hromijo večjo aktivnost in omejujejo delovno sposobnost v nekaterih podjetjih. Predvsem je slabo organizirana tehnična in zdravstvena zaščita pri delu. Organizacija zdravstvene zaščite je preveč prepuščena zdravstvenim delavcem, premalo pa je pri tem prizadevanja in pobud samih podjetij. Posledica tega je seveda precej visok odstotek obratnih in delovnih nezdov. V primerjavi z okrajnim povprečjem nezdov pri delu je Bled s 13% od vseh obolenj na prvem mestu — celo pred Jesenicami.

Najvišji je odstotek v gozdarstvu in lesni industriji, kar je deloma razumljivo, ker je delo v teh dveh panogah gospodarstva med najtežjimi. Potrebno pa bo seveda strožje izvajati zaščitne ukrepe tehničnega, higienskega in vzgojnega značaja.

Tudi razvrstitev delavcev po določenih delavnih mestih je ponekod še pomanjkljivo urejena. V nobenem podjetju blejske občine doslej še niso uvedli toplega obroka hrane za delavce. V tem pogledu sindikalne podružnice niso dovolj napravile, čeprav so v večini primerov dani za to dobri pogoji.

O vseh teh problemih bodo razpravljali tudi na letni konferenci ObSS, ki bo 25. januarja. —jb

VSO SKRB ZA DELOVNEGA ČLOVEKA

Železniki, 18. januarja. — Včeraj zvečer je bila v tovarni »Niko« redna letna konferenca ObSS Železniki. Konferenca je nazorno pokazala pomanjkljivost dosedanjega dela in težave, ki so jih imele podružnice v preteklem letu. Z naglim razvojem industrije v Selški dolini, se porajajo v podjetjih novi problemi: zaposlovanje delovne sile, stanovanja, obrtne usluge, preiskrba itd. Precej govora je bilo tudi o izboljšavi delovnih pogojev v največjih podjetjih Selške doline »Niku« in LIP Češnjice. Razen tega so govorili še o primerih izkoriščanja socialnega zavarovanja in naraščanju nesreč med delom. —an

V taki luči skrb o »brezposelnosti« ni potrebna, da si je v celoti stanje zaposlenih v industriji z 31. decembrom lani dokončno do 1961. leta.

Dva utrinka z gorenjske popotne beležnice

MED GRAMOZARJI PRI SAVSKIH IZVIRKIH

Če prideš iz Ljubljane ali z savske soteske na Gorenjsko, se ti dozdeva, da si prišel v čisto nov, svetel, jasen svet. Naše motorno vozilo, ki je priropotalo iz zasavske strani, je imelo v jutranjih urah še prižgane luči, da smo se lahko prebijali po cestah skozi železni zid sive megle, ki je ovirala pogled. Tudi Ljubljana je imela še klavirno jesensko megleno podobo. Ko pa je naše motorno vozilo zarezalo pot proti gorenjski strani, se je začelo svitati in kmalu nas je obsijalo sonce...

**AUTOMOBILSKA TABLICA »S«
NI ZMERAJ »SLOVENIJA«**

Pomlad v zimil... Srečanje s soncem, ki je za našo Gorenjsko neprepeljiva prirodna surovina, je simboličnega

Nemalo smo se začudili, ko nas je avtomobilist nagovoril v nemškem jeziku. Njegov avtomobilski »S« pa je pomenil Salzburg in ne Slovenijo. Izletnik in njegova družba se niso mogli načuditi napredku Jesenic in soncu, ki sije na Gorenjskem. Družba iz Salzburga je napravila izlet na Koroško, da bi se razvedrila ob tamkajšnjih jezerih. Pa je Korotan obdajala meglena koprena, zato so se odločili za skok preko Podkorenskega sedla in za obisk Jesenic in za kosilo na Bledu.

Starejši člani te izletniške družbe so poznali nekdanje, manjše Jesenice in se zdaj niso mogli načuditi številnim novim stanovanjskim hišam na Plavžu in trem modernim stolpnim na Cesti bratstva in enotnosti, ki jih prav

še niso vtaknili rok v žepe in sedli za peči, da tam pričakajo nove pomladi. Na Jesenicah zdaj na vseh koncih in hite, da bi dogradili čimprej in čimveč stanovanj. Nekdanji človek je zahteval kruha in iger, današnji tudi udobna stanovanja. Na Jesenicah imajo dovolj dela domače gradbeno podjetje, ljubljanski zidarji, pa iz Nove Gorice in drugih krajev. Za vse je dovolj dela in ne bo ga zmanjkalo. Jeseničani imajo dolgoletni gradbeni program.

Na jeseniških gradbiščih naletiš na ljudi z vseh vetrov Jugoslavije. Člani strokovnih kolektivov so po večini domačini iz naše republike; kot kopači, nosači, mešalci in drugi ne kvalificirani delavci se udinjajo ljudje z obrobne Pomurja in Medjimurja pa s hrvat-

nih vozil, ki dovažajo gramoz z raznih nakladališč, ki so posejana od Hrušice pa do Mojstrane in še naprej proti izviru Save.

**UNIČUJOČA SILA
GORENJSKIH HUDOURNIKOV**

Kakor je živahno življenje na gradbiščih sredi Jesenic, tako je tudi v skritih savskih bregovih okrog Belce in drugod.

Gramozarji — mladi, krepki in marljivi fantje, največ iz Medjimurja in Hrvatske, ki so prišli na delo v mesto pod Karavankami in Mežakljo, odhajajo na delo k savski strugi s prvimi jutranjimi kamioni. Največ zalogo gramozu imajo na bregu Save, tam pod hudournikom Belco, ki priteka iz karavanškega pogorja. Včasih ta mali potoček tako naraste, da ruši obrežje in dela občutno škodo. Ni dolgo tega, ko je podrla razdijva na Belca celo železniški most. Zdaj so jo trdo uklenili in zavarovali z obrambnimi zidovi.

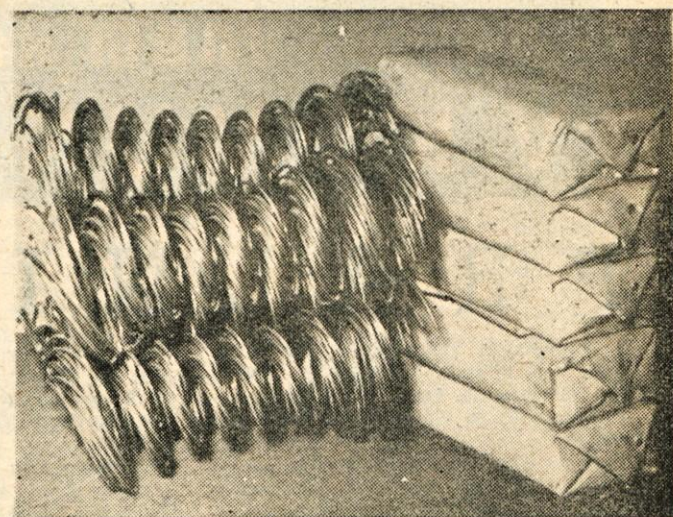
**KAMIONI VOZIJO
TUDI PO OZEMILJU
BREZ CEST**

Gramozarji so se utaborili na levem bregu še plitve Save. Delavcem iz Hrvatske skoraj ne gre v glavo, da je ta skromna reka Sava, ki jo tu zlahka preskočiš, tista Sava, ki je na Hrvatskem skoraj ne moreš preplavati.

Ko dosepejo Tamovci, Fapovi in drugi kamioni z Jesenic na nakladališča pri Belci, poskačejo fantje z vozil in brž začno nakladati gramoz, ki so si ga pripravili že prejšnji dan.

Sofer spretno prikrmarja svoje začetno vozilo po ozemlju brez ceste in tedaj zapojejo lopate; na vozilo mu namečejo štiri prostorninske metre gramozu. Vsak meter tehta več kot poldrugo tona. Ko ima FAP na sebi sedem in pol tone gramozu, sofer s Primorskega obrne svoje vozilo in se brž vrne na Jesenice. Mnogo voženj mora opraviti vsak dan. Izmučeni fantje nakladalci pa posejajo k ognju, ki so si ga zakuhali na bregu Save. Dva poprimeta za dolge kavije in nato mita trhlj smrekovih vej, drugi jih privlečejo k ognju in jih pridno nakladajo. Pri plamenu se grejejo vse dotle, dokler ne pride z Jesenic prazen tovornjak, ki se je medtem že znebil gramozu.

Prijeten in poučen je pomenek s fanti, ki pripravljajo in nakladajo gramoz ob izvirkih Save. Tu je zbor jugoslovanskih narodov v malem. Včasih zapojejo svoj narodno in tedaj jim pohite misli izpod triglavskega pogorja tja v bosenske hribe ali hrvaške ravnice. Ta ali oni se potem razneži; s nekaj časa ob glavni asfaltirani cesti iz Jesenic proti gornjesavski dolini, boš opazil verigo raznovrstnih gramozarjev pa ženi in otrokom.

Ste že odgovorili na našo anketo, ki smo jo razpisali ob Novem letu? Ker želi uredništvo »Glasu Gorenjske« dobiti čimveč mnenj o najbolj branim časopisu na Gorenjskem, zato podaljšuje tudi rok za odgovore do konca januarja. Odgovore pošljite na naslednja vprašanja:

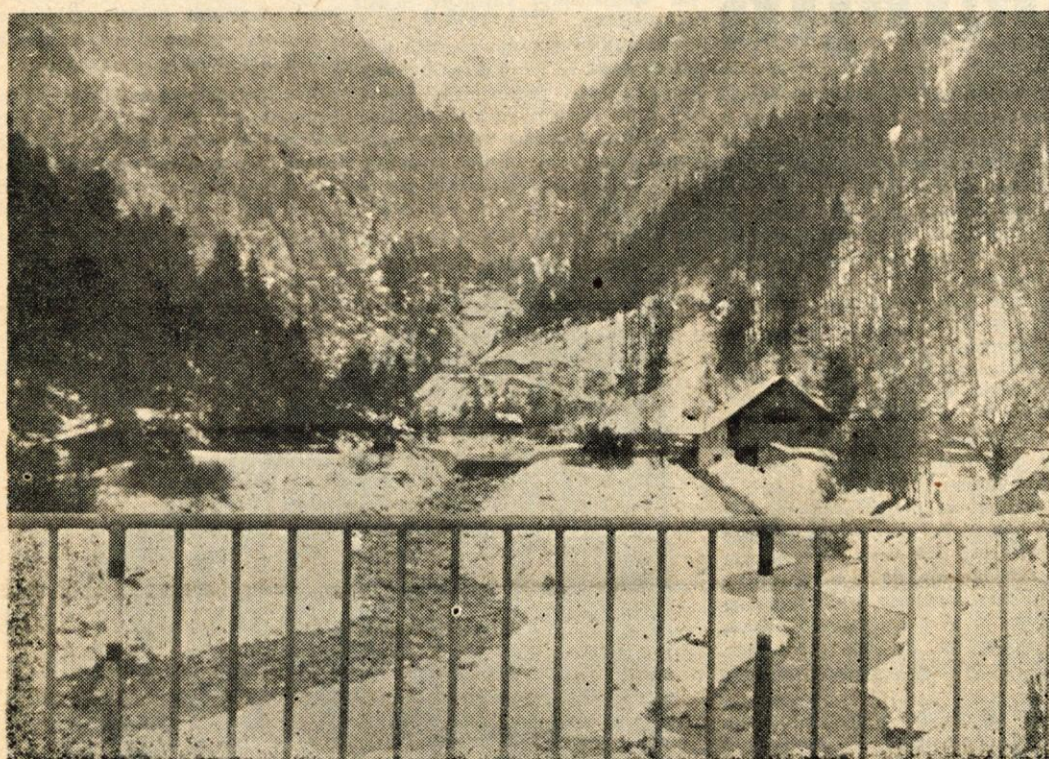
- Koliko ljudi bere »Glas Gorenjske« v vaši družini?
- Kaj najprej poiščete in berete v časopisu?
- Katere strani oziroma rubrike v listu vam posebno ugajajo?
- O katerih stvareh naj bi več pisali?

Najboljši odgovori (predlogi) bodo nagrajeni!

In ne pozabite, da bo kmalu tradicionalno nagradno žrebanje naročnikov »Glasu Gorenjske«! Slika prikazuje dva lepa dobitka, ki jih je dala Železarna Jesenice: 25 kg žebeljev in vzmeti za žimnice. Vsekakor bogati nagradi, ki sta tudi kvalitetno izdelani. Slednje nam zagotavljajo številne izkušnje, ki jih je Železarna dobila v letih svojega obstoja, saj letos praznuje že 90-letnico.

Da goste lahko udeleženi pri nagradnem žrebanju, morate imeti vplačano vsaj polletno naročnino na »Glas Gorenjske« — 300 dinarjev. Razen tega pa so vsi naročniki »Glasu Gorenjske« tudi nezgodno zavarovani: za primer trajne nesposobnosti za delo za 40.000 dinarjev; za primer smrtne nezgode pa za 20.000 dinarjev.

Uprava

Hudournik Belca priteka iz karavanškega pogorja

pomena napredka in rasti v gospodarskem pogledu. Skofja Loka, Kranj, Trzin in drugi kraji se tako razvijajo, da izletnik, ki jih po nekaj letih spet obišče, komaj sledi.

Gotovo pa kažejo največji razmah naše Železarske Jesenice.

Na Jesenicah smo se zapredli v pogovor s popotnikom, ki je prišel v naše kraje z one strani Karavank. Na svojem avtomobilu je imel značko »S«, zato smo menili, da je našega rodu in jezika.

zda grade. Jesenice slove tudi po veliki moderni in udobni bolnišnici in po odličnih hokejistih, ki so med najboljšimi v Jugoslaviji in sega njihov sloves tudi preko državnih meja. Tujci pa poznajo Jesenice še najbolj zaradi važnega železniškega križišča.

**JESENICE RASTEJO
IN SE ŠIRIJO**

Čeprav je običajna gradbena sezona že pri koncu, saj pristiška mraz in je zima, gradbeniki

ske in od drugod. Za pridne roke je na Jesenicah dovolj kruha; in ne bo ga zmanjkalo.

Gradbenim podjetjem dela nemalo skrbi oskrba z gramozom. Peščene poljane ob Savi v bližini Jesenic so že izčrpane, zato je treba gramoz dovažati iz bolj oddaljenih krajev. Nekritični ogledovalec bi menil, da je skrb za pesek postranskega pomena, ko pa stojiš nekaj časa ob glavni asfaltirani cesti iz Jesenic proti gornjesavski dolini, boš opazil verigo raznovrstnih gramozarjev pa ženi in otrokom.

**SRNE IN GAMSJI
NA OBISKIH
PRI GRAMOZARJIH**

Kadar jih zabebe, poprimejo za lopate in začno pripravljati gramoz, da ga bodo kasneje, ko se bo vrnil tovornjak s praznim trebuhom, nasitili z naglimi kretanjami in polnimi lopatami.

Potem spet odvržejo lopate, ogenj na robu skromnega smrekovega gozdička na novo zaživi in ob plamenih se razvije pomenek.

Kdaj pa kdaj doživijo tudi kaj takega, kar jim prinese novih misli in nove pogovore. Od karavanške strani je priskakljalo troje sm, dve stari in mladi. Prejšnji večer so se odpravile na pašo preko plitve Save. Tam so se pale po strniščih in iskale tisto, kar so kmetje pustili na njivah. Predolgo so se ljubke živalice zadržale. Šele ob dnevnem svitu se vračajo z njiv preko savske stru-

ge v gozdove na desnem bregu Save.

Mikavni prizor je sprožil nova kramljanja. Družba fantov in mož pripoveduje o tem dogodku še na Jesenicah, kjer stanujejo. Ko so ondan čepeli ob ognju, je neki gramozar ugledal krepkega gamsa, ki se je spustil z gora in obstal na skali nizko nad Savo. Nepremično je stal in strmел v gramozarje. — Zares nepozaben prizor, ki ga zlopa ne bodo pozabili.

Nenavadno srečanje dveh svetov: »divokoze« izpod triglavskega sveta, ki je strmela v gramozarje s hrvaških ravnic in bosanskih hribov. Zival je vzela pot pod noge šele tedaj, ko je izza ovinka z oglušujočim ropotom pripeljal tovornjak in zmotil mir ob izvirkih Save.

Lopate gramozarjev so spet zažvenketale...

J. Z.

VIHAR POD TRIGLAVOM

Riša Milan Batista

Smrt na Okroglem

49

Stane je ležal ob debeli korenini in nemotno zrl v zvezdnato nebo, ki je kot drobno okno trepetalo visoko med krošnjami dreves. Pomislil je — mogoče že stotič to noč — na tovariše v votlini, ki so se srečno pribili iz hajke, ki še čakajo njega in nje, preden bodo iz planin in gozdov prinesli zastave svobode v tovarno, mesta in vasi.

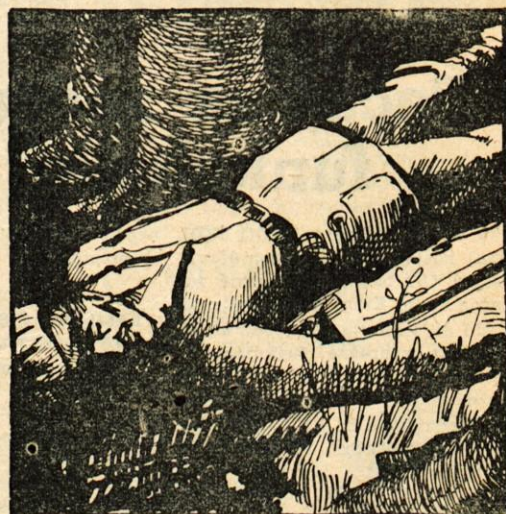
50

Prav ta misel je mnogokrat, ko je bil položaj že skoraj brezupen, dajala moči partizanom — in tudi Stanetu je je dala. Počasi se je dvignil, najprej na kolena; pobral je svoje bergle, ki mu jih je bil prejšnji večer stesal krznar Lojz v Dupljah, pa se z njihovo pomočjo mukoma dvignil na noge. In nadaljeval je pot skozi molčeči Udin boršt do votline ob Savi.

51

Ko so se obrli Kočne, Grintovca, in Kravavca jasneje začrtali na jutranjem nebu, ko se je že skoraj naredilo pomladno jutro, ki je kazalo na oblačen in pust dan — je bil Stane med svojimi v votlini. Prestrašili in razveselili so se obenem, ko so ga zagledali. Bil je izmučen, prenojen, opraskan in umazan od mokre zemlje — ampak bil je živ med njimi!

52

Stane se je spomnil Pavla Kerna z Dobrave. Ta nam bo pomagal — je pomislil — saj je naš človek! Poslal je ponj Ivana Strojca, ki je bil doma v bližini votline. Popoldne je Kern prišel v votlino. Obvezal je Stanetovo nogo, ob slovesu pa obljubil borce, da jim bo poslal zdravnika in hrane. Niso mogli vedeti, da je Kern odšel od njih naravnost k Nemcem.

gorenjski obveščevalec

KINO

šport

51,09. Mladinke (5 km): 1. Krnjar (Gorje) 31,51; 2. Kirik (Boh.) 33,40; 3. Naglič (Tržič) 35,22. J. J.

MALI OGLASI

Ugodno prodam skoraj nov praviljivček s konjsko opremo. Naslov v oglasnem oddelku. 2311
Prodajam motorno kolo NSU s pokrito prikolico. A. Groser, Ulica Prvoborca 1, Slovenski Javor. 2312
Oseba, ki je v ponedeljek 12. m. okrog 11. ure dopoldan pomotoma zamenjala skoraj novo žensko kolo znamke »Sport« Rog, pred poslopjem občine Radovljica, naj ga nemudoma vrne na postajo Ljudske milice v Radovljici, kjer se nahaja kolo, ki se je tam našlo, ali na naslov Zupan Ciril, Mošnje 24. 2343

Najden je lesenit na Jezerski cesti. Naslov v oglasnem oddelku. 2344

Kupim zlato za zobe. Naslov v oglasnem oddelku. 2345

Enodružinsko hišo z vrtom nedograjeno v okolici Kranja prodam. Ponudbe pod »Takoj« oddajte v oglasni oddelk. 2346

Lončarska obrtna zadruga v Komendi kupi večjo količino

slame ali ajdovce. Plačamo po dnevnih ceni. 2347

Kupim smrekove suhe plohe. Mlakar Vilko, C. St. Žagarja 6, Kranj. 2348

Dva fanta z dežele, mirna, ličeta skromno opremljeno sobo v Kranju ali bližnji okolici, samo proti plačevanju stanovanja. Ponudbe oddajte v oglasni oddelk pod »Nujno«. 2349

UPOKOJENCU z ženo dam brezplačno stanovanje v lepem kraju na Gorenjskem, ki bi proti posebnemu plačilu za hrano oskrboval starejšo osebo in pazil na posestvo. Naslov dobite v oglasnem oddelku pod »Značajen«. 2350

Podpisana Osredkar Marinka iz Bodovelj izjavljam, da so vesti o Horvat Francu iz Bodovelj, ki sem jih razširjala nesresnične. 2351

»RADIO«, Jesenice: 21. do 23. januarja angleški film »JOČI LJUBLJENA DEŽELA«.

»PLAVŽA«, Jesenice: 22. in 23. januarja ital. barvni film »VOJNA IN MIR« I. del.

Žirovnica: 21. januarja amer. film »PUSTOLOVŠČINE V BURMI«.

Dovje-Mojstrana: 21. januarja ital. barvni film »VOJNA IN MIR« I. del.

Bled: 20. do 22. januarja indijski film »AWARA«. Predstave v torek in četrtek ob 20. uri, v sredo pa ob 17. in 20. uri.

Radovljica: 20. in 21. januarja amer. film »MOJIH 6 JETNIKOV«. Predstav v torek ob 20. uri, v sredo pa ob 17.30 in 20. uri.

Duplica pri Kamniku: 21. in 22. januarja sovjetski barvni film »DVANAJSTA NOČ«. Predstava v sredo in četrtek ob 19. uri.

Restoracija „PARK“ prireja od 18. do 25. januarja v Kranju

12 KLUBOV GOSPODARSTVENIKOV

Obveščamo vse člane Kluba gospodarstvenikov, da bo v sredo, dne 21. januarja 1959 ob 16.30 uri v klubskih prostorih Kranj, Prešernova ulica 11/I. predavanje:

TARIFNA POLITIKA IN STALIŠČE SINDIKATA
Predaval bo tovariš Roman ALBREHT, predsednik odbora za gospodarstvo Republiškega odbora Zveze sindikatov Jugoslavije.

Isto predavanje bo dne 21. januarja 1959 ob 17. uri v dvorani Svobode Tržič predaval tov. Ivan BORŠTNIK, tajnik Republiškega sveta Zveze sindikatov Jugoslavije in

dne 23. januarja 1959 ob 17. uri v dvorani Delavskega doma

pri »Jelenici« na Jesenicah, kjer bo predaval tov. Leopold KRESE, podpredsednik Republiškega odbora Zveze sindikatov Jugoslavije.

Vabimo zainteresirane, da se udeležijo predavanja.

Uprava Kluba

GIBANJE PREDAVALSTVA

V KRANJU

Poročili so se: Martin Zorko, vulkanizer in Frančiška Rozman, tov. delavka; Rudolf Markez, delavec in Marija Franko, delavka; Franc Romih, delavec in Marija Pipan, gospodinja; Vinko Potočnik, kmet in Julijana Keglovič, tov. delavka.

NA JESENICAH

Umrli so: Ana Sablatnik roj. Oplen, druž. upokojenka; Jože Iskra, kmet; Barbara Oman roj. na Noč, gospodinja.

DELAVSKI SVET PODJETJA „AVTOPROMET“ KRANJ razpisuje NATEČAJ za naslov in zaščitni znak podjetja

Naslov, kakor tudi znak podjetja naj prikazuje po možnosti naslednje dejavnosti:

1. prevoz tovora na medkrajevnih progah
2. prevoz potnikov na rednih, izrednih in turističnih progah
3. splošna vulkanizacija
4. avto-elektro mehanična popravila

Tri najboljša dela bodo nagrajena in sicer:

1. nagrada 30.000 din
2. nagrada 20.000 din
3. nagrada 10.000 din

Rok natečaja je 1. februar 1959. Vse poslane predloge bo reševala posebna komisija in udeležence natečaja o izidu tudi obvestila.

Predloge razpisane natečaja pošljite na naslov:

„Avtopromet“ - Kranj
Savska cesta 28

Že veš? Kaj?

RADIO LJUBLJANA

Perečila poslušajte vsak dan ob 5.05, 6., 7., 8., 10., 13., 15., 17., 22. in 22.55 uri ter radijski dnevniki ob 19.30 uri. Ob nedeljah pa ob 6.05, 7., 13., 22. in 22.55 uri ter radijski dnevniki ob 19.30 uri.

PONEDELJEK, 19. JANUARJA

6.05 Jutranji spored solistične glasbe.

8.00 Pisani zvoki z Dravskega polja.

10.10 Pavel Šivic: Divertimento za klavir in orkester.

10.30 Popevke na tekočem traku.

11.35 Trije prizori iz oper Gaetana Donizettija.

12.15 Kmetijski nasveti — Ing. Franc Ločniškar: Zimska izreza pujskov.

12.45 Franz Schubert: Dva odlomka iz scene glasbe k igri »Rozamunda«.

13.50 Poje Ljubljanski komorni zbor pod vodstvom Milka Škoberneta.

14.05 Radijska šola za višjo stopnjo: Umetnik ledene dobe.

15.40 Listi iz domače književnosti — Oskar David: Delovni naslov brezkončnosti.

16.00 V svetu opernih melodij.

18.00 Radijska univerza — Ing. Viktor Konjar: Naša tekstilna industrija.

18.15 Poje ženski kvartet Radia Zagreb.

18.30 Sportni tednik.

20.45 Kulturna tribuna — Dr. Stane Mikuz: Vprašanja sodobnega slikarstva.

TOREK, 20. JANUARJA

6.05 Aleksander Borodin: Odlomki iz opere »Knez Igor«.

9.00 Zabavne melodije.

10.10 Naši amaterski zbori pred mikrofonom.

10.45 Za dom in žene.

11.30 Oddaja za otroke: a) Zlata Vidček: Cvetje za nagrado, b) Otroški zbor pod vodstvom Janeza Kuharja poje mladim poslušalcem.

12.15 Kmečka univerza — Ing. Mirko Leskošek: Travnodeljne mešanice brez tveganja.

13.30 Drobne skladbe velikih mojstrov.

13.55 Nekaj narodnih in domačih.

14.15 Zanimivosti iz znanosti in tehnike.

15.40 Humoreska tega tedna — Branislav Nušič: Ministrov prašiček.

16.00 Za glasbene ljubitelje.

18.00 Družinski pogovori.

18.45 Domače aktualnosti.

20.00 Plesni orkester RTV Ljubljana pred mikrofonom in pred publiko.

SREDA, 21. JANUARJA

8.05 Zborovske skladbe hrvatskih skladateljev.

9.15 Danilo Bučar: Belokranjske pisanice.

9.45 Kotiček za mlade ljubitelje glasbe.

10.10 Od popevke do ponevke.

10.35 Iz slovenske solistične glasbe.

11.35 Oddaja za šolarje: Stari rudnik.

12.15 Kmetijski nasveti — Pavla Janež: Kako dela odbor zadržnic pri KZ »Rob«.

14.05 Oddaja za šolarje: Temna hiša.

15.40 Novost na knjižni polici.

16.00 Koncert po željah.

17.10 Sestanek ob petih.

18.00 Kulturna kronika.

18.35 Harfa v ritmu.

18.45 Razgovori o mednarodnih vprašanjih.

20.00 Giuseppe Verdi: Aida, III. in IV. dejanje.

ČETRTEK, 22. JANUARJA

8.05 35 minut simfoničnih plesov.

8.40 Potopisi in spomini.

9.00 Koroške narodne pesmi.

10.40 Majhni zabavni ansambli v ritmu.

11.30 Oddaja za cicibane: a) Ela Peroci: Snežni možek, b) Glasbena slikanica.

12.15 Kmečka univerza — Ing. Franc Kervina: Smotna uporaba stranskih proizvodov predelave mleka.

12.25 Melodije od tu in od tam.

13.55 Priredbe narodnih poje Mariborski komorni zbor pod vodstvom Rajka Sikoske.

14.15 Turistična oddaja.

16.00 Vsakomur nekaj iz arhiva zabavne glasbe.

18.00 Četrtekova reportaža.

18.15 Melodije iz filmov in glasbenih revij.

18.45 Radijska univerza — Jože Potrč: O pomenu proslav 40. obletnice KP.

20.00 Četrtekov večer domačih pesmi in napevov.

21.20 Dve klavirski sonati Ludviga van Beethovna.

PETEK, 23. JANUARJA

8.05 Lahka glasba.

8.25 Priljubljene skladbe za violino igra Rok Klopčič.

9.45 Od pesmice do pesmice (oddaja za mlade risarje).

10.10 Orkestralna matineja.

11.00 Za dom in žene.

11.10 Pesmi tujih narodov.

12.00 Igra trio Dorka Škoberneta.

12.15 Kmetijski nasveti — Ing. Ljudmila Haller: Kako dosežemo najboljšo oploditev jaje.

12.25 Partizanske pesmi.

13.45 Venček narodnih.

14.05 Oddaja za šolarje: Chopin in njegovo delo.

14.35 Orkestralni operni odlomki.

16.00 Petkovo glasbeno popoldne.

15.40 Iz svetovne književnosti.

17.10 Kotiček za mlade ljubitelje glasbe.

18.00 Radijski leksikon.

18.10 Poje mešani zbor »France Prešeren« iz Kranja p. v. Petra Liparja.

18.30 Iz naših kolektivov.

20.15 Tedenski zunanje-politični pregled.

SOBOTA, 24. JANUARJA

8.05 Mladina poje (Nastopata otroški in mladinski zbor iz Kranja p. v. Viktorja Mihelčiča).

9.00 Oddaja za šolarje: Gozdar pripoveduje.

10.10 Herijski bratje pojo.

11.00 Iz zakladnice jugoslovanskih skladateljev.

11.45 Pionirski tednik.

12.00 Zadovoljni Kranjci okrog mikrofona.

12.15 Kmečka univerza — Janko Lipovec: Novejši postopki pri shranjevanju sadja.

12.25 Vesele citre.

13.30 Arije, ki jih radi poslušate.

14.15 Športna reportaža — Igor Prešern: Renesansa naše orodne telovadbe.

16.00 Slovenska pesem od romantike do danes XIII. Stanko Premrl.

17.25 Od Čajkovskega do Griega.

18.00 Jezikovni pogovori.

18.45 Okno v svet.

20.00 »Pokaži kaj znaš«.

HLEBANJA SPET PRVI Mojstrana, 18. januarja. — Gorenjska smučarska podzveža je danes izvedla tukaj letošnje prvenstvo Gorenjske v tehik. Nastopilo je 54 tekmovalcev iz vse Gorenjske, izven konkurence pa so sodelovali smučarji Fužinarja iz Raven. Rezultati — člani (15 km): 1. Hlebanja (Mojstrana) 50,10; 2. Robač (Fužinar) 53,56; 3. Seljak (Triglav) 54,32; 4. Ovsenjak (Fužinar) 55,44; 5. Prezelj (Jesenice) 55,58. Starejši mladinci (10 km): 1. Kobentar (Jesenice) 32,58; 2. Gregorič (Bohinj) 33,04; 3. Baučič (Fuž.) 24,53; 4. dinci (5 km): 1. Urnaut (Fužine) 33,40; 2. Mlaži (Tr.) 34,10. Mlaži mlajši (10 km): 1. Kosmač (Mojstrana) 33,40; 2. Knapovo iz Kranja in Kobilica (Gorje) 25,12. Članice: 1. Grafčar, Zagreb; 2. Triglav, Kranj; 3. Fužinar, Ravne; 4. Ljubljana, mladinke: 1. Fužinar Ravne; 2. Triglav Kranj; 3. Orkan, Dudl Rat; 4. Ljubljana; 5. NSK, Novi Sad. Razen tega je bil tudi turnir najboljših jugoslovanskih mladink. Prvo mesto je osvojila Nikoličeva iz Zagreba pred Lampretovo (Tr.), Begičeva iz Sarajeva ter Knapovo iz Kranja in drugimi.

Ob težki nesreči, ki me je zadela v letu 1958 sem prejel v mesecu decembru kot stalni naročnik Vašega priljubljenega poltednika pomoč kot vaš zavarovalni član in se Vam zato najtoplje zahvaljujem.

VSEM PREBIVALCEM NAŠE PRELEPE GORENJSKE NAJISKRENEJE PRIPOROČAM, DA ČIMPREJE POSTANEJO REDNI ČLANI OZIROMA NAROČNIKI. »GLASU GORENJSKE«.

Maček Janez
Tekstilna ul. 12, Kranj

LOVSKI TEDEN

Jerebice, fazani, srne, sajci itd.

VSEM ODBORNIKOM ZBORA PROIZVAJALCEV OKRAJNEGA LJUDSKEGA ODBORA KRANJ

Napodlagi 1. točke 126. člena zakona o okrajnih ljudskih odborih (Uradni list LRS, št. 19-89/52) sklicujem 15. SEJO ZBORA PROIZVAJALCEV OKRAJNEGA LJUDSKEGA ODBORA KRANJ, ki bo v petek, 23. januarja 1959 ob 8.30 uri v sejni dvorani zbora proizvajalcev okrajnega ljudskega odbora Kranj (nova zgradba).

Za sejo predlagam naslednji dnevni red:

Razprava o uporabi sredstev gospodarskih organizacij za investicije družbenega standarda.

»Tiskanina«, tovarna tiskanega blaga v Kranju takoj sprejme v službo GRADBENEGA TEHNIKA za nadzorovanje gradenj in ostalih del v zvezi z gradnjami in STENOAKTILOGRAFIJNO.

Plača po tarifnem pravilniku oz. dogovoru. — Nastop službe takoj ali najkasneje s 1. marcem 1959.

Razpis

Tovarna motorjev »MOTORE«, ŠKOFJA LOKA razpisuje naslednja delovna mesta:

15 KVALIFICIRANIH STRUGARJEV

1 KVALIFICIRAN OKROGLOBRUSILEC

2 POLKVALIFICIRANA DELAVCA za delo na šepingu.

Pismene ponudbe z navedbo dosedanjega službovanja naslovite na tovarno »Motor« Škofja Loka, oziroma se osebno oglasite v dopoldanskem času.

»Komisija za razpis mest direktorjev pri ObLO Kranj na podlagi 21. člena zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov in njihovih organov (Ur. list FLRJ, številka 52-644/57) ter v zvezi z 58. členom prečiščenega besedila uredbe o kmetijskih zadrugah (Uradni list FLRJ, št. 18-348/58) razpisuje mesto

UPRAVNIKA KMETIJSKE ZADRUGE KRANJ

Ponudniki za razpisano mesto morajo izpolnjevati enega od naslednjih pogojev:

1. Visoka strokovna izobrazba — ing. - agronom z najmanj 2-letno prakso;
2. Srednja strokovna izobrazba — kmetijski tehnik z najmanj 5-letno prakso v kmetijstvu.

Pravilno kolkovane prošnje z izčrpnim življenjepisom, dokazili o strokovnosti, neoporečnosti in o dosednji zaposlitvi pošljite na ObLO Kranj do 10. februarja 1959.

»Komisija za razpis mest direktorjev pri ObLO Kranj na podlagi 21. člena zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov in njihovih organov (Uradni list FLRJ, št. 52-644/57) ter v zvezi z 58. členom prečiščenega besedila uredbe o kmetijskih zadrugah (Uradni list FLRJ, št. 18-348/58) razpisuje mesto

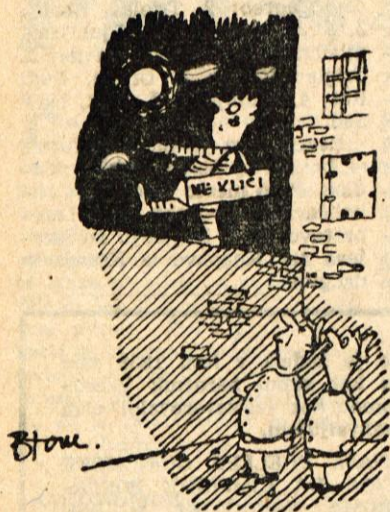
UPRAVNIKA KZ — VOKLO UPRAVNIKA KZ — MAVČIČE UPRAVNIKA KZ — CERKLJE

Ponudniki za razpisano mesto morajo izpolnjevati enega od naslednjih pogojev:

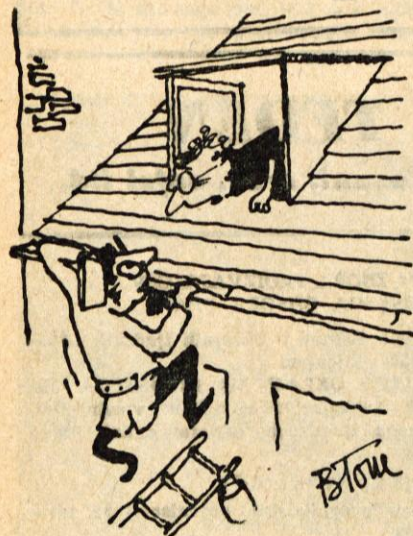
1. Visoka strokovna izobrazba — ing. agronom.
2. Srednja strokovna izobrazba — srednja kmetijska šola ali ekonomska srednja šola z najmanj 2 leti prakse.
3. Niža strokovna izobrazba z najmanj 5-letno prakso.

Pravilno kolkovane prošnje z izčrpnim življenjepisom, dokazili o strokovnosti, neoporečnosti in o dosednji zaposlitvi pošljite Občinskemu ljudskemu odboru Kranj do 31. januarja 1959.

ZA RAZVEDRILO

... Vedno sem mislil, da simulira!

»Oprostite, jaz sem poštena deklica!«

Letos še ne bomo potovali na Mesec

Nekaj dni po uspešni izstrelitvi sovjetske kozmične rakete je neki južnoafriški ilustrirani tednik objavil senzacionalni članek o pripravah za prvi polet človeka na Mars in Venero, mogoče tudi na Mesec. V članku je trdil, da je dopisnik lista dobil izjavo o tem od prof. Blagonravova v Moskvi, s katerim je imel telefonski pogovor iz sovjetske ambasade v Londonu. Po pisanju tega lista se v Sovjetski zvezi pripravljajo, da bodo do septembra tega leta poslali z raketami ljudi na Mars in Venero. Izmed 1800 prostovoljcev so že izbrali človeka, ki bo šel na prvi eksperimentalni polet na neki drugi planet. To je 30-letni Ivan Igor-ski, na katerem v zadnjih dveh mesecih delajo specialne vaje za jačanje pljuč, da bi zdržal posebne pogoje življenja v raketi. V času letenja se bo hranil s tabletami, upravljal bo raketo in pošiljal na Zemljo šifrirana radijska poročila. V raketi bodo tudi avtomatske naprave, ki bodo stopile v funkcijo, če se bo prvi vsemirski potnik onesvestil ali zgubil življenje. Če bo šlo vse v redu, se bo prvi človek, ki bo spoznal vsemirski prostor, spet vrnil na Zemljo. Verjetno bo »padele« na ozemlje Sovjetske zveze ali Afrike.

Po pisanju južnoafriškega lista je že določen mesec junij kot rok za izstrelitev prve rakete na Venero, v kateri bo tudi človek. Če bo ta podvig uspešen, bodo naslednji vsemirski potniki »odšli« na Mars in Venero že letos septembra. Do konca leta pa bodo morda že poslali na Mesec enega sovjetskega znanstvenika, ki se bo potem vrnil na Zemljo. Ker so poskusi s kozmično raketo, ki predstavlja prvi umetni satelit, dali dobre rezultate, menijo, da bodo tudi prvi poleti vsemirskih potnikov uspešni. Zaradi tega je zdaj v Sovjetski zvezi tisoče ljudi podvrženo specialnim vajam za vsemirsko potovanja.

Temu članku v južnoafriškem listu, ki je naletel na velik odmev v svetovnem tisku, so takoj sledili ugovori. Predstavniki sovjetske Akademije znanosti, katere član je tudi prof. Blagonravov, je izjavil, da Blagonravov ni imel z nikomur kakršnegakoli intervjuja po telefonu in da so trditve južnoafriškega lista popolnoma neosnovane. Predstavniki Akademije znanosti je spomnil tudi na neko prejšnjo izjavo Blagonravova, da bo namreč človek poletel v vsemirje šele takrat, ko ne bo več nevarnosti, da se ne bi vrnil na Zemljo.

Ob teh ugovorih se je oglasil tudi znan sovjetski astronom prof. Boris Kukarkin, ki pravi, da je človekov polet na Mesec »stvar sledečih nekaj let«. V izjavi varšavskemu listu »Tribuna Ludus« je rekel, da tehnika danes že lahko reši

problem dopolnilnega goriva in avtomatske ureditve za korekturo letenja, neresen pa ostane še problem goriva in ureditve za zmanjšanje hitrosti rakete, ko se bo bližala Mesecu. Če naj bi se raketa vrnila na Zemljo, je potrebno še gorivo za njeno ponovno izstrelitev in za zmanj-

ševanje hitrosti, ko se bo približevala Zemlji. »Polet na Mesec, izkrcanje na njem in povratek na Zemljo, vse to so zdaj še sanje, ki se bodo uresničile v nekaj letih. Potovanje do zvezd pa je stvar daljše bodočnosti.« Tako je rekel profesor Kukarkin.

Novi mednarodni jezik

Na Madžarskem se že dve leti širi novi mednarodni jezik, katerega tvorec je debrecinski profesor dr. Zoltan Magyar. Za novi mednarodni jezik, ki ga imenujejo »romanid«, je veliko zanimanje tudi v inozemstvu. Dr. Magyar je poslal slovnico tega jezika mnogim znanstvenim ustanovam v inozemstvu.

Tvorec »romanida« je v stalnih dopisnih stikih z jezikoslovci iz 25 držav. Po njegovi izjavi je največ besed novega mednarodnega jezika vzetih iz romanske skupine jezikov, vsebuje pa tudi toliko besed iz mnogih drugih svetovnih jezikov, da je pristopen tudi ljudem, ki govorijo popolnoma različne jezike. Dr. Magyar trdi, da se novega mednarodnega jezika lahko hitro nauče celo Arabci in Kitajci. Slovar jezika »romanid« bo v izdaji madžarske Akademije znanosti v kratkem natiskan.

Življenje je tudi na Marsu ...?

Poznani znanstvenik dr. William Saunt-on z observatorija Lowell je pred nedavnim na letnem sestanku ameriške Astronomske zveze izjavil, da so on in njegovi asistenti na osnovi raziskovanj s posebnim teleskopom s prečnikom preko 5 metrov dokončno ugotovili, da na Marsu obstoja organska materija. To so ugotovili z merjenjem različnih valovnih dolžin svetlobnih žarkov, ki so jih sprejeli z raznih delov Marsa. Tam, kjer so se na spektrografu pokazale široke absorpcijske črte, je to pomenilo, da je na odgovarjajoči Marsovi površini vegetacija. Morda je najbolj zanimivo to, da je, po mnenju dr. Stauntona, na Marsu vegetacija tudi tam, kjer so bili do zdaj prepričani, da jo ni.

ZANIMIVOSTI

ORODJE NAJSTAREJŠEGA ČLOVEKA

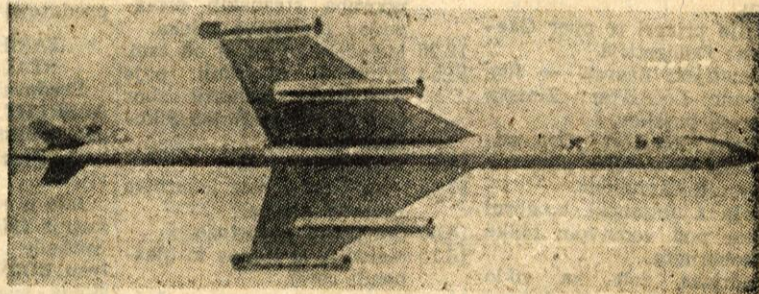
Sovjetski arheolog Hasan Alpisbajev je na pobočjih Karatana našel kamnito orodje najstarejšega človeka. Doslej so v SZ tako orodje našli le na Kavkazu. Po mnenju strokovnjakov je to najdba svetovnega pomena, ker starost najdenega orodja cenijo na nekaj sto tisoč let.

NAJHITREJŠI TELEPRINTER

V Združenih državah Amerike so iznašli teleprinter, ki lahko tipka 20-krat hitreje kot more govoriti povprečni človek. Ta elektronski teleprinter ima maksimalno hitrost 3000 besed v minuti. To je 50-krat hitreje od standardnega teleprinterja, ki ga uporabljajo novinarske agencije.

PISMO IZ LETA 1916

Pred dnevi so v Melbournu v Zpadni Nemčiji oddali naslovljeno pismo, ki ga je neki nemški vojak pisal svoji materi z zapadne fronte že leta 1916. Pismo se našli v Veliki Britaniji in so ga poslali piščevi vdovi, ker sta medtem pisec pisma in njegova mati umrli.

LETALO NA ATOMSKI POGON

Ameriška revija »Aviation Week« domneva, da so v Sovjetski zvezi že zgradili atomsko letalo. Konstruktor naj bi bil ing. Tupoljev in njegova skupina. Zunanje oblike sovjetskega atomskega letala pa naj bi bile podobne kot jih kaže slika.

ZANIMIVOSTI
NAJVEČ AVTOMOBILOV
NA PREBIVALCA V ZDA

Po najnovejših statistikah pride v ZDA en avtomobil na 2,5 prebivalca, v Franciji na 8, v Angliji na 9,5, v Nemčiji na 20, v Holandiji na 22, v Italiji na 24 in v Sovjetski zvezi na 34 prebivalcev.

RUSEVINE
RIMSKEGA AMFITEATRA
V ITALIJI

Pri kopanju temeljev za novo železniško postajo v Canosi v Južni Italiji so delavci našli na ruševinah starega rimskega amfiteatra, ki je imel prostora za okoli 10.000 gledalcev.

IZVOZ FILMOV V ZAHODNI NEMČIJI

Zapadnonemška filmska industrija je v tem letu za 40 % povečala svoj izvoz filmov. Kljub temu pa ji primanjkuje deviz za plačevanje uvoženih filmov, od katerih jih je največ iz ZDA.

V letu 1957 je 36,22 % vseh bolnih v kranjskem okraju odpadlo na boleznih dihal (v jeseniški občini celo 40,51 %). Bolovalo je 18 tisoč 650 bolnikov in sicer skupno 150.992 dni, povprečno torej vsak bolnih 8 dni. Če računamo izgubo za vsak bolezenski dan samo 2000 dinarjev, smo v letu 1957 izgubili zaradi boleznih dihal 301.984.000 dinarjev. Najmanj bolnih dihal je bilo v blejski občini (29,33 % vseh bolnih), največ pa v jeseniški (40,51 %) in v radovljanski občini (39,76 %).

Na drugem mestu so bile poškodbe pri delu, ki zavzemajo 9,16 % (na Jesenicah celo 13,16 %) vseh bolnih. 4.714 poškodovancev je izgubilo 79.781 dni, vsak nekaj manj kot 17 dni. Najmanj poškodb pri delu je bilo v kranjski občini (6,22 % vseh bolnih), največ pa na Bledu (13,38 %) in na Jesenicah (13,16 %).

Poškodbe, do katerih ni prišlo pri delu, so v letu 1957 zavzele 5,52 % vseh bolnih. Najmanj jih je bilo v Trzinu (4,89 %), največ pa spet na Bledu (6,61 %) in na Jesenicah (6,49 %).

FRANK OWEN:

76

EDDIE CHAPMAN
PRIPOVEDUJE

Oba sem silil, naj gresta z mano, da bi popili še buteljko šampanjca. Na srečo je von Grunen privolil. Morda sem si domišljjal, toda zdi se mi, da sem opazil na Krauserjevih ustnicah prevejan smehljaja.

Ob rojstnem dnevu gospe Lipperjeve je von Grunen priredil zanj večerjo v »Šeherezadi«. Iz njegovega dvorjenja sem sklepal, da je zaljubljen vanjo. Jaz sem ji kupil cvetlice, on pa krasno uro. Večerja je stala okrog 14.000 frankov, toda račun je bil von Grunenu malo mar. Bržkone je plačal z mojim denarjem!

To pravim zato, ker nisem nikoli vprašal, koliko imam pri njem na računu — kratkoma sem prosil von Grunena za denar in on mi ga je dal. V zadnjem času pa sem sumil, da si z mojim perjem krasi svoje lastno gnezdo. Imel je ritmojstrsko plačo, listnico pa je imel zmeraj nabito polno bankovcev po 1000 frankov. Res se mi ni bilo treba pritoževati. Niti mi ni bilo toliko do denarja; denar je bil samo moj branik zoper slehernega preradovednega ali sumničavega člana Gestapa. Vedel sem zelo dobro, da se bo von Grunen boril zoper vsakogar, ki bi širil obrekovanja glede moje odkritosrčnosti pri delu za Nemce. To pa mi je zadostovalo.

Von Grunen je bil glede drobnjarij občutljiv. Rojstni dan je imel 28. septembra. Naročil je torto in ko sva že da bi omenil svoj praznik. Naročil je torto in ko sva že popila pol steklenke šampanjca mi je pokazal torto. Ko sem ga vprašal, kaj pravzaprav slavi, mi je odvrnil:

»Toda Fritz, mar ste pozabili, da je danes moj rojstni dan?«

Bil je očitno užaljen, ker sem pozabil nanj. Opravičil sem se. Naslednjega dne sem mu kupil kipec iz slonove kosti. Vanj je dal vgravirati datum v spomin na najino bivanje v Parizu.

Sedemindvajsetega septembra mi je von Grunen ves razburjen telefoniral. »Fritz,« je rekel, »torej naposled greste vendarle na pot. Jutri odidemo na Nizozemsko. Leteli boste z neko drugo eskadriljo. Preglejte svoje šifre. Prav tako preglejte svoja navodila, da bi se prepričali, da res poznate svojo misijo.«

Nato mi je rekel, naj ga poiščem v hotelu Lutetia, kjer je bil glavni stan obveščevalne službe. Za vstop vanj je bila potrebna posebna prepustnica, jaz pa je nisem imel. Toda preden sem mogel to povedati von Grunenu, je že zaprl telefon. Odšel sem v hotel.

Pred glavnim vhodom je stal oborožen stražar, ki je vsakogar legitimiral. Pogledal sem skozi vrata in iznenada zagledal Hammena, fanta, ki sem ga spoznal v Nantesu. Poklical sem ga po imenu, hkrati pa pohitel po stopnicah mimo stražarja, prijel Hammena pod roko in se z njim pomenkovati. Misleč, da sem iz štaba, stražar ni zahteval legitimacije. Po kratkem pomenku se je Hammen poslovil, jaz pa sem odšel v bar. Tam sem docela brezskrbno sedel in pil okrog četrte ure, nato pa je vstopil von Grunen.

»Moj bog!« je vzkliznil. »Kako pa se vam je posrečilo priti sem brez legitimacije?«

Ko sem mu povedal, je odšel v drugo sobo in se vrnil z dvema častnikoma. Ta dva sta mi povedala, da že dve leti prihajata sem, a še nikoli nista smela vstopiti, ne da bi pokazala svojo legitimacijo.

Oba častnika sta vedela o moji misiji in medtem, ko smo debatirali o nekaterih podrobnostih, je vstopil zlobni Krauser. Vsem je segel v roko, sedel in s slabo prikritim nasmehom poslušal pogovor o naših načrtih. Von Grunen

ga je zatem vprašal, ali me želi seznaniti z zamisljo, da bi nekje v bližini Londona pustil fotografski aparat in tisoč funtov za nekega drugega agenta. Krauser je odgovoril, da bi rad videl, če bi odnesel denar in aparat s seboj. Zatem pa, ko bom dobil od njega sporočilo po radiu, naj vse skrijem na varnem kraju, na primer pod kakim značilnim drevesom ali v kakem javnem stranišču. Njegov oddelek bo tedaj sporočil svojemu agentu, kje naj prevzame te stvari. Če ne bom slišal po radiu nič o njem, naj obdržim denar in ga sam porabim.

Naslednjega dne sem se odpeljal v spremstvu von Grunena in Krauserja v hotel Lutetia, kjer naj bi bilo poslovilno kosilo meni na čast. Navzoči so bili polkovnik Gautier in dva častnika iz njegovega štaba. Kosilo je bilo servirano v Gautierjevi pisarni sredi zemljevidov in uradnih dokumentov. Prišli so vsi znanzi, da bi se poslovili od mene in soba je bila polna ljudi, ki so mi želeli srečno pot. Ko so mi stiskali roko se je malone vsem posrečilo, do se mi šepnili:

»Ne pozabite me omeniti v Berlinu. Recite jim, koliko sem vam pomagal.«

Polkovnik je imel kratek nagovor; poudarjal je moje minulo delo in rekel, da bi uspešen izid moje sedanje misije utegnil temeljito vplivati na potek vojne.

»To bo tudi zmaga naše obveščevalne službe,« je zaključil.

Ves dogodek se mi je zdel docela nestvaren in teatralen, ko sem se zahvalil za njihovo ljubeznivost. Edino Krauser je molčal med temi govorancami. Ko so nazdravili na moje zdravje in bodoči uspeh, je dvignil čašo, toda ni pil.

In zdaj ali bomo res, ali bomo zagotovo odšli? Da, tokrat je šlo zares! Odšli smo. Še zadnjikrat sem pogledal šefe Lutetie, ki so stali v skupini in mahali z vrha stopnic, ko smo odhajali z avtom.